

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Емилия Първанова Панайотова, член на научното жури в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент” – област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.6. Право, специалност „Административно право и административен процес“ в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“, обявен в ДВ, бр. 87 от 19 октомври 2021 г., с кандидат гл. ас. д-р Светла Иванова Янкулова

1. В конкурса за доцент по административно право и административен процес в Юридическия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ гл. ас. д-р Светла Иванова Янкулова е единствен кандидат. За участието си в него тя представя осем научни труда, които са публикувани след защитата на дисертацията ѝ. Един от тях е хабилитационен труд - монографията „Административни юрисдикции” (София, Монт ООД, 2021, 287 с.), а останалите са статии.

2. Светла Иванова Янкулова е магистър по право от СУ „Св. Кл. Охридски“. От 2003 г. е асистент, а от 2014 г. е доктор по право след успешно защитена дисертация на тема „Прокурорът в административния процес”. От 2008 г. е Магистър по международно право - право на ЕС, има и следдипломна квалификация по „Правна и съдебна система на ЕС“ от университета в Нанси, Франция. Светла Янкулова води успешно семинарни занятия на студентите от Юридическия факултет по административно право и административен процес, също и лекции по административно правораздаване, а са ѝ възложени лекции и в Геологогеографския факултет по административно право и

административен процес. Следва да се подчертае, че гл. ас. д-р Светла Янкулова съчетава успешно преподавателската, научно-изследователската и практическата си дейност. От 2001 г. до 2003 г. е парламентарен секретар в политическия кабинет на министъра на вътрешните работи. От 2003 г. и понастоящем е законодателен референт в дирекция „Законодателна дейност и право на ЕС“, и участва чрез експертно проучване на законопроекти и изготвяне на становища за съответствие с Конституцията, с действащото законодателство, с правото на ЕС, с международните договори, които са в сила за Република България в заседанията на водещата комисия при приемане на законопроекти на първо и второ гласуване. Същевременно тя участва и в множество семинари и конференции, посветени на актуални въпроси на публичното право, работи и по проекти за повишаване ефективността на студентските практики. Научни изследвания на гл. ас. д-р Светла Янкулова са публикувани както у нас, така и в чужбина.

3. Монографията „Административни юрисдикции“ е първото цялостно научно изследване на органите, които притежават белезите на административна юрисдикция, издадено след влизането в сила на Конституцията на Република България през 1991 г. Характеризира се със структура, включваща увод, три глави, заключение и библиография.

Трудът се отличава с множество приноси моменти, част от които са следните:

-подробно са представени теоретичните становища относно понятията „правораздаване“ и „правосъдие“, анализирани са разпоредбите от КРБ, които са основа за осъществяване на правораздаването, направен е преглед и на

решенията на КС, в които той се е прознасял относно същността на „административното правораздаване“.

-анализирани са разработените в теорията белези на правораздаването, като е проследено и отразяването им в действащото законодателство. Разгледани са и изведените в практиката на Съда на ЕС критерии за понятието „юрисдикция“, които макар и разработени за целите на преюдициалното запитване, може да послужат при бъдещо уреждане на административните юрисдикции в българското законодателство.

-разгледани са съществуващите при влизането в сила на Конституцията на Република България от 1991 г. особени и административни юрисдикции. Констатира се, че някои от тях продължават дейността си, а се създават и нови, въпреки че действащият Основен закон не предвижда извънсъдебни правораздавателни органи.

-на критичен анализ са подложени аргументите, въз основа на които Конституционният съд допуска административни юрисдикции да осъществяват административно правораздаване. В тази връзка е дискутиран и въпросът за практическата необходимост несъдебни органи да правораздават, като е застъпена тезата за наложителната изричната конституционна уредба на органите, които действат като административни юрисдикции.

-направено е предложение *de lege ferenda* в глава шеста от Основния закон да се уредят: областите на държавното управление, в които е допустимо административни юрисдикции да решават правни спорове; изискванията за създаването и състава им, за производството, което се развива пред тях и правната сила на решенията им, както и да се гарантира тяхната самостоятелност и независимост от изпълнителната власт. На конституционно

ниво трябва да бъде уредено и оспорването на решенията на административните юрисдикции по съдебен ред, тъй като общата клауза в чл. 120 от Конституцията се отнася само за административните, но не и за правораздавателните актове, каквито са решенията на административните юрисдикции.

-обоснована е тезата, че по отношение съдебното оспорване на решенията на административните юрисдикции по правоприлагането, преpraщането към първоинстанционното съдебно оспорване по АПК е неподходящо.

-разгледани са по-важни случаи в българското законодателство, в които може да се постави въпросът дали един орган действа като административна юрисдикция. Посочени са особеностите и несъвършенствата в нормативната уредба, които водят до отпадане на някои от белезите на правораздаването и не позволяват да се приеме, че съответният орган действа като административна юрисдикция – по правоприлагането или по административното наказване.

-по отношение дейността на административнонаказателните юрисдикции са направени редица препоръки *de lege ferenda*, по-важните от които са: да се създадат повече гаранции за самостоятелност при решаване на спор във връзка с административно нарушение от едноличен наказващ орган, който е в една ведомствена система или е горестоящ на длъжностното лице, установило административното нарушение; по отношение налагането на административно наказание от независим колективен орган следва да се уеднакви подходът при определяне на актосъставителя и наказващия орган и да се създадат повече гаранции за самостоятелността и независимостта на наказващия орган; функцията на наказващ орган да се възлага на независимия колективен орган, а не на неговия председател; да се предвиди одобряване от съда или от прокуратурата на споразумението, с което може да завърши

административнонаказателното производство - по този начин ще се гарантира спазването на правата на нарушителя и принципите на административното наказване.

Предвид очертаните приноси на хабилитационния труд несъмнено се налага изводът, че той е с необходимото теоретично и практическо значение за изясняване правната същност на административните юрисдикции предвид липсата на конституционна уредба на тези органи. Научната стойност на монографията се обуславя и от използваните методи при изследването. Сред тях се открояват историческият и правнологическият методи на изследване. За постигнатите резултати на труда допринася и детайлното познаване от гл. ас. д-р Светла Янкулова на относимата към разглежданите проблеми практика на българските съдилища, Съда на ЕС, а също така и на КС на Република България.

4. Гл. ас. д-р Светла Янкулова представя за участие в конкурса още седем научни публикации. Това са: „Административна юрисдикция ли е Националната експертна лекарска комисия?“ (Медицинско право и здравеопазване, 2021, № 3, 25-44), „Произнасяне на административнонаказващия орган със споразумение“ (Административно правосъдие, 2021, № 5, 5-21), Административна юрисдикция ли е отделът по спорове към Патентното ведомство?“ (Собственост и право, 2021, № 11, 67-77), „Административните юрисдикции като правораздавателни органи“ (De jure, 2021 (23), № 2, 214-221), „Имуществената санкция по чл. 83 от Закона за административните нарушения и наказания“ (De jure, 2019 (19), № 2, 168-174), „Участие на прокурора в административния процес съгласно българското законодателство“ (Право и государство в современном мире: состояние, проблемы, тенденции и развития. [III Международные

„Мальцевские чтения“ – памяти заслуженного деятеля науки Российской Федерации, члена-корреспондента РАН, доктора юридических наук, профессора Мальцева Геннадия Васильевича, Белгород, 21-22 апрел 2016 г.], Белгород: ООО «ГиК», 2016, 129-163), „Възникване и развитие на прокурорската институция“ (135 години от приемането на Търновската Конституция. [Сборник доклади от научна конференция, посветена на 135-ата годишнина от приемането на Търновската конституция], София: Сиби, 2014, 444-449).

Посочените публикации са посветени на актуални въпроси на административното право и процес. Във всички тях авторката излага аргументирано мнението си по дискутираните проблеми. Статиите са не само с теоретично, но и с практическо значение. Те могат да бъдат използвани както за усъвършенстване на законодателството, така и за уеднаквяване на неговото тълкуване и прилагане.

5. Като цяло научното творчество на гл. ас. д-р Светла Янкулова следва да получи положителна оценка поради изтъкнатото теоретично и практическо значение на нейните трудове. Те са новост в науката и са резултат на личната ѝ научноизследователска работа. Същевременно чрез своите трудове тя демонстрира способността си да идентифицира важни обществени проблеми, да ги изследва обстойно и да предлага убедителни пътища за решаването им.

В заключение, предвид изложеното относно преподавателската, практическата и научноизследователската дейност на гл. ас. д-р Светла Янкулова, считам че тя отговаря на всички условия за заемане на академичната длъжност „доцент“ съгласно чл. 24, ал. 1 от Закона за развитието на академичния състав в Република България. Поради това препоръчвам на научното жури да предложи на Факултетния съвет на Юридическия факултет

на СУ „Св. Кл. Охридски“ да избере за доцент по административно право и административен процес гл. ас. д-р Светла Янкулова.

гр. София
февруари 2022 г.

Подпис:
(проф. д-р Емилия Панайотова)